

EGYETEMI ÉLET

- Szuperkórházat is épít az egyetem
- Segítség szállással, lelki támogatással
- Hallgatók a Learning Centerről
- Madaraké volt a főszerep

**20 ÉVE
BUZÁNSZKY**

HÍREK

Életműdíj.....	4
Szenior Egyetem	4
Év embere.....	4
Kiváló szakdolgozók.....	4
Campus-adomány	5
Olimpiai bajnok	5
Kitüntetett oktatók.....	5
Családi nap	5

HÁTTÉR

Szuperkórház is épít az egyetem	6
Útnak indultak az adományok	7
Gazdasági évindítás az egyetemen.....	8

ZOOM

Hallgatók a Learning Centerről.....	10
Csak keményen! – Campus Fesztivál ajánló	12
Fedezd fel Debrecen utcáit! - Kereskedelmi és Iparkamara	14
Újabb jelentős lépés az menekültekért	15
Segítség szállással, lelki támogatással	15

ZÖLDEBBÍTŐ

A DEHÖK Hallgatói Környezetvédelmi Bizottság hírei.....	16
---	----

SZÉP-SZELET

Petneki-Szabylár Vilmos fordítása: Chingon: Malagueña Salerosa – Bűbájos malagai (malagai)	18
---	----

NÉZŐPONT

DESzínház az összművészeti kihívások helyszíne -Interjú Szoboszlai Lilla muzeológussal	19
Madaraké volt a főszerep – ilyen volt a IX. Egyetemi Madárgyűűzés	20

DE-FICIT

Az etikus védjegyek napjainkban.....	22
--------------------------------------	----

SPORT

Húszéves a Buzánszky Kupa	24
Sportünnepe és történelem	26
Csak a DEAC!.....	27
Nyolcadik helyen várják az alapszakasz utolsó meccsét.....	28
Jégkorongos segítség	29

CUCU

.....	30
-------	----

Segítség, ahogy tudsz!

Pergola Benjámint világ életében segítő kezét nyújtott azoknak, akik szükségét szenvedtek valamiben. Most, mint a Debreceni Egyetem hallgatója, ő is igyekszik kivenni részét az ukrainai katonai konfliktus miatt lakhelyüket elhagyni kényszerülők megsegítéséből. Egész nap járja az egyetemi campusokat, és társaival együtt fogadja a felajánlásokat. Tartós élelmiszereket, alapvető tisztálkodási szereket, amelyekből egy adagot a Magyar Református Szeretetszolgálat – e sorok írásakor – már el is indított rendeltetési helyére. A tervek szerint minden pénteken megy majd szállítmány.

Benjámint rajta van az ügyön, és arra buzdít mindenkit, tegyen meg minden tőle telhetőt. Örömmel és hálás szívvel nyugtázta azt is, amikor az egyetem valamennyi üres kollégiumi férőhelyét felajánlotta a Kárpátjáról érkező hallgatók, oktatók, menekültek elszállásolására. Ő maga – amatőr bűvészként – felajánlotta, hogy esténként rögtönzött kultúrműsort tart az érkezőknek. Javaslatot tett erre nézvést az illetékeseknek, de még nem kapott választ, gyanítja, azért, mert egyszerűen azt hitték, hülyéskedik. Pedig ő tényleg komolyan gondolta, az emberek ilyen nehéz időkből is vágyanak arra, hogy eltereljék kicsit a figyelmüket, s megkönnyítsék mindennapjaikat.

Verseghe Ervin

Egyetemi Élet, a Debreceni Egyetem lapja

– A Debreceni Egyetem megbízásából kiadja a Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft. –

Főszerkesztő: Ölveti László – Állandó munkatárs: Csontos Máté, Papp Gréta, Juhász Tibor, Vona Lilla, Kovács Miklós, Lóki Viktor –

Tördelő: Barna Ildikó – Levélváltás: KEBO PRINT – Nyomda: Vider-Plusz Bt. – Terjesztés: CAMPUS ELEVEN –

ISSN 0230 7731 – Megjelenik kéthetente 4000 példányban – A szerkesztőség levelezési címe: DE Oktatási Központ, 4032 Debrecen, Nagyterdei körút 94. –

A szerkesztőség telefonszáma: (30) 7598072 / 58072 – A szerkesztőség e-mail-címe: egyetemilet@pszk.unideb.hu – www.unideb.hu

Az Egyetemi Élet archív számai elérhetők: <http://www.unideb.hu/hu/egyetemi-elet> – Hirdetésfelvétel: 06-(30)-638-5073

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Az etikus védjegyek napjainkban

Napjaink fogyasztói tele vannak a jövőjükre vonatkozó aggodalmakkal, melyekben kiemelt szerepet kap a fenntarthatóság is. Az olyan fogyasztói aggodalmak, mint a klímaváltozás, az atomenergia, a gazdasági és egészségügyi problémák is egyre inkább befolyásolják az emberek vásárlási döntéseit. Ezek a félelmek gátló vagy támogató szerepet is játszhatnak a fogyasztásban.

Tudatos fogyasztói magatartás

Az a személy tekinthető tudatos fogyasztónak, aki a fogyasztói jogaival és a hozott döntései következményeivel tisztában van, továbbá a vásárlásai során a saját érdekeit követi (takarékoság, egészségtudatosság stb.), vagy a saját érdekein túl tekintettel van a fenntarthatóság szempontokra is.

Fenntarthatóság

A fenntarthatóság kifejezés megjelenése egészen 1987-re vezethető vissza, mely évben az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága – más néven a Brundtland-bizottság – jelentést adott ki a környezeti stabilitásról és a gazdasági fejlődésről. A kérdés arra vonatkozott, hogy a jelen szükségleteit úgy lehessen kielégíteni, hogy az nem veszélyezteti a jövő generációinak lehetőségét a saját szükségleteik kielégítésében. A klasszikus modell alapján a fenntarthatóság három pilléren alapul: társadalmi, gazdasági és környezeti pilléreken.

A társadalmi fenntarthatóság célja a társadalmi tőke megőrzése, mely a társadalmi minőség fenntartására és javítására összpontosít, olyan gondolatokkal, mint a kohézió, kölcsönösség, őszinteség és az emberek közötti kapcsolatok fontossága. A gazdasági fenntarthatóság a tőkét helyezi előtérbe, melynek célja az életszínvonal javítása. Végezetül a környezeti fenntarthatóság a természeti erőforrások (levegő, víz, föld stb.) és a növény- és állatvilág védelmét foglalja magába.

Etikus fogyasztói magatartás

Jelenkorunk fogyasztóit egyre jobban foglalkoztatják az etikai kérdések, valamint az üzleti tevékenységek környezetre és társadalomra gyakorolt hatásai. Az etikus fogyasztás hatása és jelentősége az elmúlt évek során fokozódott.

Az etikus fogyasztó politikai, vallási, spirituális, környezeti, állatjóléti, erkölcsi, társadalmi, emberi jogi vagy egyéb motivációik alapján választ egy terméket a másikkal szemben, ezáltal érvényre juttatja álláspontját, továbbá aggodalmát fejezi ki fogyasztási döntéseinek hatásai miatt.

Az etikus fogyasztás magába foglal minden olyan individuális fogyasztási döntést, amelyben egy adott etikai kérdés – pl. a társadalmi igazságosság elősegítése, az emberi jogok előnyben részesítése, a környezet és az állatjólét – a hagyományos döntéshozatali kritériumokkal, például a minőséggel és az árral párhuzamosan

létezik. Ennek megfelelően az etikus fogyasztó nemcsak saját szükségleteit és preferenciáit veszi figyelembe, hanem azt is, hogy a fogyasztói döntése milyen hatással van az őt körülvevő világra.

Az etikus fogyasztás hat cselekvési formába sorolható: a nemfogyasztás (pl. autó használatának megtagadása környezetvédelmi szempontok miatt), az értékelvű hétköznapi vásárlás (pl. méltányos kereskedelmi termékek vásárlása), a bojkott (egy adott országból vagy vállalatból származó termékek fogyasztásának megtagadása), a pozitív bojkott (buycott) (pl. hazai termékek preferálása), a termékek használatának speciális módja (pl. takarékoság, újrahasznosítás vagy megóvás) és a használat utáni elhelyezése, áramtalanítása (pl. szelektív hulladékgyűjtés).

Etikus termékek és védjegyek

Az etikus termékek célja, hogy a piacok az embert és a környezetet helyezték a termelés, a kereskedelem és a fogyasztás középpontjába. Jelenleg az etikai állítások és a címkézés alkalmazása önkéntes alapon valósul meg. A gyártók olyan információkat tesznek közzé, amelyekről úgy vélik, hogy javítják piaci pozíciójukat. Az etikai állítások között a környezetvédelmi ígéretek kapják a legnagyobb hangsúlyt.

Az etikus termékek olyan cikkeket jelenítenek meg, melyek társadalmi-gazdasági és/vagy környezeti feltételek javítását célzó, előzetesen meghatározott kritériumrendszer alapján kerültek legyártásra vagy kereskedelemre. Az élelmiszer- és ruházati termékek túlsúlyban vannak az etikus címkével ellátott ágazatokban. A nem túl bonyolult ellátási láncok, a korlátozott számú nyersanyag, az egyszerű gyártási folyamat és a tömeggyártás megkönnyítheti ezen cikkek tanúsítását.

Az etikus címkék piaca 2019-ben 930 milliárd USD értéket képviselt, mely 2022-re várhatóan eléri az 1142 milliárd USD, 2025-re pedig az 1408 milliárd USD értéket. A becslések alapján 2025-re az etikus védjegyekkel ellátott termékek iránti kereslet 50%-át az Y és Z generáció fogja adni.

Legnépszerűbb etikus védjegyek

Az etikus címkék száma az elmúlt években, évtizedekben megsokszorozódott, így csupán napjaink legfontosabb és egyben legnépszerűbb etikus védjegyeit szeretném ismertetni.

Az egyik legfontosabb szervezet a Fairtrade International (FLO), mely három szervezet közötti koordináció eredménye volt. Az együttműködés eredményeképpen megszületett egy új címke, a Fairtrade védjegy. A szervezet és tagjai felelősek az összes címkézett termék tanúsításának biztosításáért, valamint a védjegyek használatára vonatkozó engedélyek megadásáért azon gyártók és importőrök számára, akik megfelelnek a méltányos kereskedelem feltételeinek.

A Fairtrade védjegyet viselő termékek megfelelnek a nemzetközileg elfogadott társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági Fairtrade szabványoknak, ezáltal a már említett fenntarthatósági három pillérnek is. A termék teljes mértékben nyomon követhető a termőföldtől az asztalig. Ez a jel látható az olyan, egyetlen összetevőből álló termékeken, mint például a banán vagy a kávé. Amennyiben nyíl is van a védjegy jobb oldalán, akkor a termék már több alapanyagból tevődik össze. Minden összetevőnek, mely elérhető a méltányos kereskedelem keretein belül, fair trade forrásból kell származnia, összesen legalább 20% tisztességes kereskedelemről származó összetevőt köteles tartalmaznia.

Igen népszerű továbbá a Rainforest Alliance védjegy, mely az emberek és természet érdekében tett kollektív fellépés támogatója. A „békás címke” azt jelzi, hogy a tanúsítás alatt álló terméket vagy összetevőt olyan módszerekkel állították elő, melyek támogatják a fenntarthatóság három pillérét. A szabvány főként az erdők védelmére (fák, talaj egészsége, őshonos erdők védelme), a klímára (üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának mérséklése, aszályokkal, árvizekkel és erózióval szembeni ellenállóképesség kialakítása), az emberi jogok védelmére (gyermek- és kényszmunka tilalma, nemek közötti egyenlőtlenség elleni küzdelem, bennszülöttek földhöz való jogainak támogatása) és a megélhetésre (pénzügyi előnyök, jobb életszínvonal) összpontosít. A védjeggyel főként élelmiszereken (csokoládé, kávé, tea) és papírtermékeken találkozhatunk. Továbbá minősítheti a fenntartható turizmust is, így szállodák és utazásszervezők is használhatják.

A következő népszerű etikus védjegy az UTZ címke, mely fenntarthatóbb gazdálkodást és jobb lehetőségeket biztosít a gazdálkodók, családjaik és a bolygónk számára. Az UTZ tanúsítási program lehetővé teszi a gazdálkodók számára, hogy jobb gazdálkodási módszereket alkalmazzanak, jobb minőségű termést termeljenek és több bevételre tegyenek szert. Támogatja a munkakörülmények javítását, az éghajlathoz való alkalmazkodást és a környezet megővését. A szigorú követelményeknek való megfelelést független tanúsító

testületek ellenőrzik. A feltételek között szerepel a helyes mezőgazdasági gyakorlat és gazdaságirányítás, a megfelelő munkakörülmények, a gyermek- és kényszmunka tilalma, és a környezet védelme. Az UTZ tanúsítási program 2018-ban a Rainforest Alliance része lett, ezáltal az UTZ 2020 szeptemberétől kezdve fokozatosan megszűnik, azonban még néhány helyen találkozhatunk a címkével.

Az FSC tanúsítvány garantálja, hogy az erdőgazdálkodás során az erdő megőrzi a biológiai sokféleségét, továbbá a helyi lakosok és dolgozók érdekeit is figyelembe veszik. Tíz alapvető szükséges betartani a címke megszerzéséhez, melyek a természetvédelmi értékek megőrzésétől a közösségi kapcsolatokon és munkavállalói jogokon keresztül egészen az erdőgazdálkodás társadalmi és környezeti hatásainak nyomon követhetőségéig lefedik az egész tevékenységet, miközben megfelelnek a fenntarthatóság három pillérének. A fa- és papírtermékeken, illetve a termékek csomagolásain már egyre gyakrabban találkozhatunk az FSC védjeggyel.

V-Label

Napjainkban egyre több fogyasztó fordul a vegán, illetve vegetáriánus életmódhoz, legyen a motivációjuk környezettel, egészséggel, vallással vagy akár etikus megfontolásokkal kapcsolatos. Bármennyire is meglepő lehet, a vegán és vegetáriánus védjeggyel ellátott termékek is etikus védjegynek számítanak, hiszen megvalósítják a fenntarthatóság környezeti pillérét. Az egyik legnépszerűbb, illetve globális vegán és vegetáriánus címke az Európai Vegetáriánus Védjegy (V-Label) vegetáriánus és vegán címkéi. Világszerte több mint 10 ezer termék és szolgáltatás hordozza a védjegyeket 27 országban.

Következtetések

Az etikus védjegyek hihetetlen mértékű gyarapodása a világban a fogyasztókat is jelentősen összezavarhatja. A nagy választék miatt a különféle védjegyek eredeti törekvései veszélybe kerülhetnek, hiszen a vásárlók elbizonytalanodtak a címkék hitelessége terén. Az ISO/CASCO Bizottság válaszul létrehozta az ISO/TS 17033 szabványt azzal a céllal, hogy az etikai kijelentések megfelelőek, hitelesek és igazolhatóak legyenek.

Vereb Zsófi

„AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-21-2 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAPBÓL FINANSZÍROZOTT SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

